

Upoznajte najneobičnije enklave svijeta

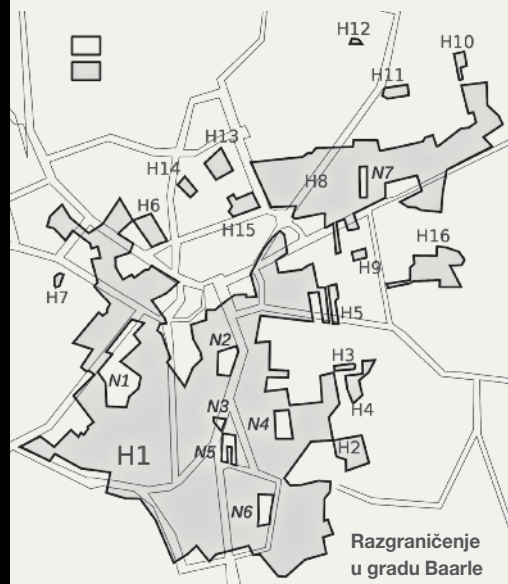
Ako ste mislili da je zbog izlaza Bosne i Hercegovine na more kod Neuma, kojim je hrvatski kopneni teritorij fizički prekinut, Hrvatska jedinstven primjer zemlje od »dva dijela«, grdno se varate! Ovdje predstavljamo još neobičnije modele razgraničenja

Državne granice često su rezultat zanimljivih povijesnih događaja i okolnosti. Na većini mjesta one prate prirodne granice (rijeke, potoke, planinske grebene), no poznata su i drugačija razgraničenja, nastala najčešće političkim dogovorom između dvije ili više država. U nekim slučajevima, dogovorena granična rješenja na prvi pogled djeluju vrlo neprirodno, no ako s obje strane postoji dobra volja za suradnju, i ona mogu dobro funkcionirati.

Najbolji primjer za to su enklave - teritoriji koji su potpuno okruženi teritorijem druge države. Poznato je da je hrvatski kopneni teritorij iz povijesnih razloga prekinut kod Neuma, no taj slučaj ne smatra se pravom enklavom jer je dubrovačko područje s matičnim teritorijem povezano teritorijalnim morem. Slični su primjeri velika ruska regija Kaliningrad (presječena teritorijem Bjelorusije) te američka savezna država Aljaska (presječena teritorijem Kanade). Ta su područja teritorijem drugih država odvojena od matičnih država, ali se do njih može doći kroz međunarodne vode koje ne pripadaju nijednoj državi. Definicija enklava isključuje i države potpuno okružene



teritorijem neke druge države. Primjeri za to su Vatikan i San Marino koji leže unutar teritorija Italije. Enklavama se ne smatraju ni udaljeni otoci ni prostrani sektori najmoćnijih država na Antarktici. Ovdje predstavljamo najzanimljivije enklave svijetu. Svakako ih potražite na geografskim kartama! (A. Č.)



■ **Argentina.** U rijeci Rio Paraná koja se nalazi u Paragvaju nalaze se dva otoka Apipé i Entre Rios koji pripadaju Argentini. Slično tako, argentinski otok Martin Garcia u estuariju Rio de la Plate okružen je teritorijalnim vodama Urugvaja.

■ **Austrija.** Malena općina Jungholz nalazi se unutar Njemačke, a s matičnom državom spojena je samo u jednoj točki (takozvanoj četverotočki), visoko u Alpama.

■ **Armenija i Azerbajdžan**
Armensko selo Bashkend sa svih je strana okruženo teritorijem Azerbajdžana. Unutar teritorija Armenije nalazi se pet azerbajdžanskih enklava. Tri od njih su područja sela Yukhari Askipara, Barkhudarly i Kiarky, a preostale dvije enklave su područja oranica bez naselja. Takav status utvrđen je pri rješavanju armensko-azerbajdžanskog sukoba u regiji Nagorno-Karabakh od 1992. do 1994. godine.

■ **Bangladeš i Indija** imaju krajnje kompleksno razgraničenje koje je teško shvatiti (ako želite razumjeti, čitajte pažljivo!). Na teritoriju Indije postoje čak 92 bangladeške enklave, a Indija ima 106 enklava na području Bangladeša. Svih 106 indijskih enklava pripadaju provinciji Cooch Behar. Od 92 bangladeške enklave čak 21 nalazi se unutar indijskih enklava na području Bangladeša, a tri indijske enklave nalaze se unutar bangladeških enklava na području Indije. Najveća indijska eksklava Balapara Khagrabari sastoji se od tri sela, a unutar nje nalaze se i deset bangladeških enklava. Jedna od tih bangladeških enklava, Upanchowki Bhajni, okružuje indijsku enklavu Dahala Khagrabari - jedinu svjetsku enklavu unutar enklave u enklavi. Dakle, da biste kopnom iz Delhija došli u Dahala Khagrabari, trebate triput prijeći indijsko-bangladešku granicu. Druga najveća indijska enklava je Shalbari, a sastoji se od pet sela i četiri bangladeške enklave. Takvo komplicirano razgraničenje utvrđeno je međudržavnim sporazumom 1974. godine.

■ **Belgija i Nizozemska** dijele grad Baarle i teritorije u njegovoj okolini na vrlo kompliciran način. Nizozemski dijelovi grada pripadaju općini Baarle-Nassau, a belgijski općini Baarle-Hertog, pri čemu je cijeli grad rascjepkan na ukupno 22 enklave. Nizozemski dio sastoji se od osam enklava, od kojih je šest okruženo teritorijem središnje Baarle-Hertog enklave. Sedma enklava okružena je Oordeel enklavom, a samo se osma nalazi unutar matičnog teritorija Belgije. Posvuda po gradu is crtane su granične crte, a one na mnogim mjestima prolaze i kroz kuće, kafiće i trgovine. Osim u gradu, u okolini je još 25 većih i manjih enklava. Najmanja enklava na svijetu je obična oranica površine 2632 četvorna metra (enklava H22) koja pripada Nizozemskoj.



H22 - najmanja enklava na svijetu

■ **Bosna i Hercegovina.** Malo je poznato da geografska enklava postoji i na granici BiH i Srbije. Selo Međurečje i dio sela Sastavci koja pripadaju BiH sa svih su strana okruženi teritorijem Srbije.

■ **Cipar.** Ciparska sela Ormidhia i Xylotimbou i još dva područja bez naselja okružena su teritorijem koji pripada britanskim vojnim bazama i imaju status suverenog teritorija Ujedinjenog Kraljevstva.

■ **Italija.** Talijanski grad Campione d'Italia sa svih je strana okružen teritorijem Švicarske.

■ **Oman i Ujedinjeni Arapski Emirati.** Omanski teritorij Madha sa svih je strana okružen granicama Ujedinjenih Arapskih Emirata. Unutar te enklave nalazi se emiratsko seoce Nahwa, koje također ima status enklave. Drugim riječima, Nahwa je enklava u enklavi.

■ **Njemačka** ima šest enklava. Jedna od njih je grad Büsingen u Švicarskoj, a preostalih pet enklava su Munsterbildchen, Rötgener Wald, Rükschlag, Mützenich i Ruitzhof u Belgiji. Te su enklave zapravo željezničke stanice uz trasu stare pruge koja je povezivala njemačke gradove Rötgen i Monschau preko belgijskog teritorija.

■ **Kirgistan, Tadžikistan i Uzbekistan.** Tromeđa triju kavkaskih država nalazi se u dolini Ferghana. Na području te prostrane doline postoji osam enklava. Malena kirgiska enklava koja obuhvaća selo Barak nalazi se unutar Uzbekistana. Tadžikistan ima tri enklave: selo Saravaksoi okruženo je uzbekistanskim teritorijem, a sela Vorukh i Kairagach kirgistanskim teritorijem. Preostale četiri uzbekistanske enklave okružene su kirgistanskim teritorijem. Dvije enklave čine gradovi Sox i Shaximardon, a ostale dvije su malene teritorijalne jedinice Qalacha i Dzhangail' u kojima nema naselja.

■ **Malavi.** Malavijski otoci Chisamula i Likoma nalaze se unutar mozambičkih teritorijalnih voda u jezeru Nyasa.

■ **Rusija.** Ruska enklava San'kovo-Medvezh'e koja obuhvaća dva sela nalazi se unutar Bjelorusije.

■ **Španjolska.** Španjolski pirenejski grad Llivia od 1388 stanovnika nalazi se unutar Francuske. Llivia pripada katalonskoj provinciji Girona. Gradić je od matičnog teritorija udaljen 2 km.